

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddæo Collecta, ...

Aristophanes

Lugduni Batavorum, MDCCLX

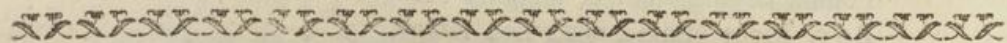
Actus secundi scena tertia

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1094](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1094)

- Ἐρῶν πάλα σε, βυλόμην τε σ' εὖ ποιῶν,
 Ἄλλοι τε πολλοί, ἕ καλοὶ τε κάγαθοί·
 Ἄλλ' ἔχ' αἰοίτ' ἐσμὲν ἄγε τ' αὖτις. σὺ γ' ὦ
 Ὅμοι εἰ τοῖς παισὶ τοῖς ἐρωμύοις·
- 735 Τὴς μὲν καλὸς τε κάγαθος ἔ' αἰσθόχῃ,
 Σαυτὸν δὲ λυγιοπάλησι, ἕ ἰθυρορράφοις,
 Καὶ σκυτοτόμοις, ἕ βυρσοπάλησιν δίδως.
 ΚΛ. Εὖ γ' ποιῶ τ' ἄμυν. ΑΛΛ. Εἰπέ νυν, τί δρᾶν,
 ΚΛ. Ὅτι τ' φρατηγὸν ὑπεκδραμῶν τ' ἐκ Πύλου,
- 740 Πλῆθους ἐκείσε, τὴς Λάκωνας ἤγαγον.
 ΑΛΛ. Ἐγὼ δὲ περὶ πατῶν γ' ἀπ' ἐργαστηρίων,
 Ἐψοντ' ἐτέρω, τ' χύτραν ὑφειλόμην
 ΚΛ. Καὶ μὲν ποιήσας αὐτίκα μάλ' ἐκκλησίαι,
 ὦ δῆμ', ἢ εἰδῆς, ὅπότερ' ἄνδρ' ἐστὶ σοι
- 745 Εὐνύστερ', ἀφ' αἰκωνοῦ, ἢ ἐκείνων Φιλῆς.
 ΑΛΛ. Ναὶ ναὶ ἀφ' αἰκωνοῦ δῆτα, πλὴν μὴ ἢ τῇ Πυκί.
 ΔΗΜ. Οὐκ ἂν καθιζοίμην ἐπὶ ἄλλω χρεῖω·
 Ἄλλ' εἰς τὸ πρὸς δεξιὴν παρεῖν εἰς τ' Πύκην.
 ΑΛΛ. Οἱ μοι κακοδαίμων, ὡς δόλωλ'. ὁ γ' γέρον
- 750 Οἴκοι μὲν ἀνδρῶν ἐστὶ δεξιότατ'·
 Ὅταν δ' ὑπὲρ ταυτησὶ καθῆναι τ' πέτρας,
 Κέχλυεν, ὥσπερ ἐμποδίζων ἰσχάδας.

ACTUS SECUNDI

ΧΟΡΟΣ, ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ.

- ΧΟΡ. **Ν**ῦν δέ σε πάντα δὴ κάλων ἐξίεναι σεαυτῷ,
 Καὶ λῆμα θύειον φορεῖν, ἕ λόγους ἀφύκτους,
 755 Ὅτιοι τὸν ὑπερβαλεῖ. ποικίλ' ἔ' ἄνεγ,
 Καὶ τ' ἀμνηστῶν πόρως θυμηγῶντες περὶ ζων.

Πρὸς

vf. 736. Λυγιοπάλησι] Hyperbolium indicat, ut monet Scholiastes; ille vendebat lucernas, de quo infra vf. 298. & 1309.

vf. 737. Νευρορράφοις καὶ σκυτοτόμοις] Lyficlem dicit, qui erat προλατοπάλης (vid. supra ad vf. 132.), & Cleonem, qui erat Coriarius. ex Scholiis.

vf. 739. Ἐκ Πύκου] Proprie ex Sphaacteria infula; sed quia in obsidione Pyli sunt capti Lacones illi, propterea semper Comicus Pylum nominat. Vide initium Notarum.

vf. 748. Εἰς τὸ πρὸς δεξιὴν παρεῖναι] In Acharn. vf. 43. & in Ecclef. vf. 129. πάρισ' εἰς τὸ πρὸς δεξιὴν.

vf. 750. Ὅταν δ' ἐπὶ ταυτησὶ καθῆναι τ' πέτρας κίχνης] vf. 780. ἐπὶ ταῖς πέτραις δ' ἐφροντίζεσκαι κίχνης σε καθήμενον, loquitur autem ad Populi personam.

vf. 752. Ἐμποδίζων ἰσχάδας] Peditur est petiolus, sive pediculus, ut est in Glossis, nempe pomorum, a πῆος πῆος: unde ποδίζων, & ἔμποδίζων, pedem implicare laqueo: ἔμποδίζων ἰσχάδας, laqueum pediculo sive petiolo

Qui te dudum amo, cupiens tibi bene facere,

Uti & alii multi, boni & probi viri:

Sed non possumus propter huncce. Tu enim

Similis es pueris illis, qui amatores habent,

735 Bonos & probos non admittis:

Sed teipsum venditoribus lucernarum, iisque qui corium consuunt,

Aut fecant, aut vendunt, dedis.

CL. Merito, nam ei benefacio. BOT. Dic ergo quid facis?

CL. Illum in Pylo ducem exercitus circumveniens,

740 Cum illuc navigassem, Laconas huc adduxi.

BOT. Ego vero circuiens ex taberna

Ollam furripui cum cibo, quem alius coxerat.

CL. Sed ocyus conventum age,

Mi popule, & ut cognoscas uter nostrum sit tibi

745 Benevolentior, dijudica, ut illum ames.

BOT. Quaeso inquam, dijudica, modo ne in Pnyce.

POP. Nolim in alio loco federe:

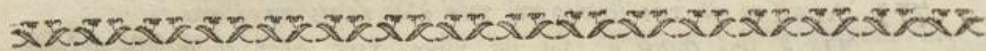
Sed in Pnycem oportet quam primum adesse.

BOT. Hei mihi misero, quam perii; nam senex iste

750 Domi est vir sapientissimus,

Cum vero sedet super hac petra

Os ei hiat, quasi caricas captaret.

SCENA TERTIA.

CHORUS, CLEO, ALLANTOPOLA, POPULUS.

CHOR. Nunc tibi movere omnes funes oportet,

Et animum praesentem afferre fortemque, & orationem captiosam,

755 Ut istis hunc superes. est enim iste homo versipellis,

Quique impedita expedire facile potest.

Qua-

ficum aptantes, Scholiastes: περιτρίβεις τὰς συνάε
 βόχων nam ita legendum ibi pro παρατρίβεις. Erat
 autem ludi puerilis genus, quo ficus filo suspensas
 impellebant, ut in aëre librarentur & huc illuc ferren-
 tur, quas pueri ore hiant captabant; ut ex Scholia-
 ste colligere licet: quod ἐπιτρίβειν ἐξ ἄδης inde dictum
 fuit, quia pediculo, ut dixi, ficum alligarent filum;
 per metonymiam antecedentis pro consequente.

753. Πάσσα δὲ κἀλλων ἐξήρα.] Proverbium a na-

vigantibus; Euripides in Medea vs. 278. ἐχθροὶ γὰρ
 ἐξήρα πάντα δὲ κἀλλων. Idem in Troadibus vs. 94.
 Ὅταν ἐράττωμι ἄρχεται ἐξὶν κἀλλων. & in Hercule
 Furente vs. 837. φωνὴν ἐξὶν κἀλλων. alias etiam: πᾶν
 τὰ κἀλλων κἀλλων dicitur. Ex Nois Kufferi.
 vs. 756. Κἀκ ἤ ἀμυγδαλῶν] Ex Aeschyllo Prometheo
 vs. 59. Δένδρον γὰρ κἀλλων κἀξ ἀμυγδαλῶν πέρον. Peritiss
 est enim inveniendi viam etiam ex rebus desperatissimis.
 Locum citavit Scholiastes etiam.

Πρὸς ταῦτ' ὅπως ἐστὶ πολὺς καὶ λαμπρὸς ἐς τὸ ἄνδρα.
Ἄλλὰ φυλάττω, καὶ πρὶν ἐκεῖνον ἀρροειῶσά σοι, ἀρρῶ τὸ σὺ
τὸς δελφίνας μεταρίζω, καὶ τὴν ἀκατον ἀρραβάλλω.

Ἀναπαιστικοί.

- 760 ΚΛ. **Τ**ῆ μὲ δεσποῖν Ἀθηναίη, τῆ τὴ πόλεως μεδέουσα,
Εὐχόμεναι, εἰ μὲν αὖτε τὸ δῆμον τὸ Ἀθηναίων γαλήνημα
βέλτερον ἀνῆς μὲν Λυσικλέα, καὶ Κύνην, καὶ Σαλαβάκχαν,
Ὡσπερ νυκτὶ μηδὲν δράσας, διαπνεῖν εἰς τὰς Περυταναίω.
Εἰ δὲ σε μισῶ, καὶ μὴ αὖτε σὺ μάχουμαι μόνον ἀντιβεληκῶς,
765 Ἀπολοίμην, καὶ ἀρραπειθεῖν, ἀρρατμηθεῖν τε λέπαδνα.
Α Λ Λ. Κἀγὼ γ', ὦ δῆμ', εἰ μὴ σε φιλοῦ, καὶ μὴ σέβω, κρατατμηθεῖς
Ἐφοίμην εἰς ἀρρακομαπίοις· καὶ εἰ μὴ τέτοισι πέποιθας,
Ἐπὶ ταυτησὶ κρατακνηθεῖν εἰς μυθιωτῶ μὲν τυρῶ,
Καὶ τῆ κρεάτῃ τὸ ἀρραπέδων ἐλκοίμην ἐς Κεραμεικόν.
770 ΚΛ. Καὶ πῶς ἀν' ἐμὲ μᾶλλον σε φιλοῦν, ὦ δῆμ', γένοιτο πολίτης,
Ὅς ἀρῶτα μὲν ἦν ἐβύβλον σοι, ἡξήματα πλείον' ἀπέδειξα
Ἐν τῶ κοινῶ, τὸς μὲν σφελῶν, τὸς δ' ἄγγων, τὸς δὲ μεταίτων;
Οὐ φροντίζων τὸ ἰδιωτῶν ἕθενός, εἰ σοὶ χερσίζοίμην.
Α Λ Λ. Τῆτο μὲν, ὦ δῆμ', ἕθεν σμνόν. καὶ γὰρ γ' τῆτο σε δράσω.
775 Ἀρραζῶν γ' τὸς ἀρρατῶν σοὶ τὸς ἀλλοτρίους παραθήσω.
Ὡς δ' ἔχει φιλεῖσ', ἔδ' ἔστ' ἕθεν, τῆτ' αὐτὸ σε ἀρῶτα διδάξω,
Ἄμ' ἢ ἀρρα τῆτ' αὐτ', ὅπῃ σε τὸ ἀρρακῶς ἀρραλάξω.

Σε

vf. 757. Ὅπως ἐστὶ πολὺς καὶ λαμπρὸς] Hoc loco debemus, (quasi, de vento) item, ingens, admirabilis. Demosthenes contra Aristogitonem: ὡς πολὺς παρ' ἡμῶν ἐστὶ, καὶ λαμπρὸς ἦν. Quam magnam is apud vos spiritus & clarus fuerit. Comicus hic in Equitibus vf. 428. ἔστιμι γὰρ σοὶ λαμπρὸς ἦν καὶ μέγας. ubi vide Notam. conjunxit μέγας & πολὺς in Avibus vf. 489. ἔτω δ' ἔχουσι σε καὶ μέγας ἦν τότε καὶ πολὺς. ubi vide Notam. Euripides in Hippolyto vf. 1. Πᾶλλ' μὲν εἰ βροτοῖσι, καὶ ἀτάκτουσ' ὅσα κίχλημα Κύπρις — Magna quidem & non obscuri nominis habeo Dea, Venus ego. ubi Scholia: δυνατὴ, θαυμαστὴ, μέγιστη. Potens, admiranda, maxima. Demosthenes contra Boetium Orat. II. μὴ κρατακνηθῆτε ἀπὸ τῆ κραυγῆς τῆ τῆτος. πολὺς γὰρ, πολὺς καὶ λαμπρὸς ἦν ἄνθρωπος. Ne terrefactis istius clamore; vehementer enim, vehementer, & audax est homo.

vf. 759. Τὸς δελφίνας μεταρίζω] Scholiastes: Δελφίνας, σιδηρῶν κατακνήσασμα ἢ μολεθῶν, εἰς δελφίνα ἰχθυομασιμένον &c. Instrumentum (nauticum) ex ferro aut plumbo paratum in formam delpini. Scholiastes Thucydides ad Lib. VII. c. 41. ἐκ τῆ κραιῶν δελφίνας ἦσαν ἡ-

τημίαι μολεθῶν, ἕως ἐμβάλλεσθαι ταῖς πλοπλοῖσιν ναυσίν, οἱ ἐπιπλοῖτες αὐταῖς δελφίσι τῆτος αὐτῶν καὶ κατῆσον. Ex antennis navium erant suspensi delpines plumbei, ut insidi possent navibus hostilibus accedentibus; qui delpines perfrangebant eas & submergebant. Hunc locum citavit Cl. Kusterus; eadem autem iere leguntur apud Scholiastem Comici.

Ibid. τὴν ἀκατον ἀρραβάλλω] Vide ad Ranas vf. 182. vf. 761. Εὐχόμεναι] Scholiastes: ἐπεὶ δὲν δελφί μοι καὶ Δημοσθένει ἀρραβῶν τὸ πρόσωπον εὐχόμεναι ἐκ τῆς τῆτος ἀρρα λέγω. φασὶ γὰρ ἄτας· πρῶτον μὲν, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς θεοῖς εὐχόμεναι πᾶσι καὶ πόσει, ἕθεν εὐχόμεναι ἔχον ἰσθὸς διατεκῶ τῆ τῆτος. — Haec mihi videtur etiam Demosthenes in suis usus adhibuisse, in exordio orationis de Corona; sic enim dicit: Primum Deos & Deas precor, ut, quantam benevolentiam ego constanter habeo, & erga Rom. & erga vos omnes. Cetera videantur apud Oratorem.

vf. 762. Μὴ δ' Ἀρρακῶ καὶ Κύνην καὶ Σαλαβάκχαν.] Est jocus. Oprime de Rep. se meritum dicit; ita tamen ut postponendus sit Lyfici, qui erat homo nihil; postponendus etiam Salabacchae atque Cythnae, duabus merc-

Quapropter opera danda tibi est, ut ingentem & illustrem te contra illum praebeas.

Sed cave tibi, & priusquam ille te adoriatur, tu prior Delphinus erige & lembum habe paratum.

Anapaestici.

- 760 CL. Deam Minervam urbis hujus Praesidem Precor, si erga populum Atheniensem sum Optime post Lysidem & Cynnā & Salabaccham affectus, Ut, quemadmodum nunc, nihil agendo cibum capiam in Prytaneo; Si autem te, *o popule*, odi, & non pro te pugno, opponens me solum;
- 765 Peream & ferra dissecer, & discindar in lora jugalia.
BOT. Et ego mi popule, si te non amo & magni facio, dissectus Coquar inter minutalia: atque si his verbis non credis, Radula comminuar cum caseo in moreto, Et harpagine correptis testiculis trahar in Ceramicum.
- 770 CL. At, *o popule*, quomodo existere possit civis, qui te magis amet quam ego? Praecipue cum tibi meis consiliis utenti conlocupletaverim Aerarium, alios torquendo, alios angendo, ab aliis petendo: Non curans privatos homines, dum tibi gratificarer.
BOT. Istud quidem non nimis praeclarum factum est, *o popule*; nam idem praestabo & ego:
- 775 Alienos enim panes rapiens tibi antepo nam. Primum autem id te docebo, hunc te non amare, nec tibi esse benevolum, Nisi propter id ipsum, quod pruna tua perfruitur:

Etenim

meretriculis; quarum nulla extare potuerunt merita in Remp. De Lysicle vide supra ad vs. 132. Sic in Thes-moph. vs. 825. cum Cleophonem vellet dicere homi-nem multo pessimum, pejorem dicit hac Salabaccha: *καὶ μὴν δὲ Κλεοφῶν χείρων πάντας ὄντων Σαλαβακχῆς.* (Obl. utrumque dici & Σαλαβακχῆ & Σαλαβακχῆ.) De Cynna vide in Vespis vs. 1028. & in Pace vs. 753. ubi eidem isti Cleoni tribuit Cynnae oculos, id est pudoris expertes.

vs. 165. *Ἀπάδια*] Scholiastes: *λείψει δὲ ἢ εἰς τὴν ἴ, εἰς ἀπάδια.* Deficit praepositio *εἰς*, ut *εἰς ἀπάδια*, in lora. ut isto Alexidis: *Τὸ δ' ἄλλο σῶμα κατατεμνὸν πολλὰς κῆρας* reliquum vero corpus in quadrata frustra multa discindens. quem locum citavit Cl. Kusterus ex Athe-naei Lib. VII. c. 21. p. 324. *Ἀπάδια* autem sunt cras-sa lora, quibus ligabantur colla equorum ad jugum, ut est in Scholiis ad Aeschyl. in Persis vs. 191. & apud Hesychium in *ἀπάδια*; ubi *ἀπάδια* legendum esse jam monnerunt Viri docti. Ceterum Coriarius Cleo hic de Loris loquitur; ut mox Fattor & Coquus, de re culinaria.

vs. 768. *Κατακινουθῆιν*] In Vespis vs. 966. *ἀνάσσει τυρηνισί καὶ λίζον μέγα* — *εἰ μὴ κατινυσας.* vs. 769. *Τὰν ἐρχομένων ἐλευθέρων*] In Pluto vs. 956. *ἔλξῃ θύρα? αὐτῶν, λαβῶν τ' ἐρχομένων.* In Lysistr. vs. 365. *καὶ μᾶλλον ἄλλῃ οὐ κῶλον τ' ἐρχομένων λαβῶν.*

vs. 771. *Χρημάτα πλείη ἀποδίνου*] Hoc loco *ἀποδινού* ita accipitur, ut *ἀποδίνου* quandoque; Glossae: *ἀποδίνου, exhibeo, revelo.* Demosthenes adversus Lepti-nem: *πλείη ἢ δέκα καὶ ἑκατὸν τετρακῆντα ἀπὸ τῶν ἐπιπορευμάτων.* Plurquam centum & decem talenta exhibuit ab hostibus. Vide infra ad vs. 814. ubi *ἀποδίνου* significat reddo, efficio; ut etiam *ἀποδινού*, alias, ut Ranis vs. 1043. *εἰς χερσῶν* — *μοχθηροτάτους ἀπιδίνου.*

vs. 775. *Ἀπάδιαν γὰρ*] Idem iste supra, vs. 742. dicebat: *ἔπειτα τὴν χύτραν ὑπαίκοιμον.* Infra etiam vs. 1196. scite admodum furripit leporinam, quam Cleo destinaverat Populi personae, & quae suam apponit.

vs. 777. *Ἄλλ' ἢ*] Nihil deest hic ad plenam senten-tiam, quamvis id Casaubonus putet; coniungendum antecedenti: *ἔχι φίλοι σέ, ἀλλ' ἢ διὰ τὸτο, Non amat*

Σὲ γὰρ, ὅς Μήδοισι διεξιφίσω παρὶ τὴν χώρας ἐν Μαεραθαῖνι,
 Καὶ νικίσας ἡμῖν μεγάλως ἐγλωττοτυπεῖν παρέδωκας,
 780 Ἐπὶ ταῖς πέτραις ἢ Φροντίδι σκληρῶς σε καθήμηνον ἕπαις·
 Οὐχ ὡς ἄν ἐγὼ ραφάιδρός σοι τυτὶ Φέρω. ἀλλ' ἔπαισις,
 Κάβα καθίζε μαλακῶς, ἵνα μὴ τριβῆς ἦ ἐν Σαλαμῖνι.
 ΔΗΜ. Ἄνδρα πε τίς εἶ; μὲν ἔχοντο εἶ τ' Ἀρμοδίε πῖς ἐκείνων;
 Τῆτό γε τῆρον ἀληθῶς ἔστιν γενναῖον, ἢ Φιλόδημον.
 785 ΚΛ. Ὡς ὑπὸ μικρῶν θύνης αὐτῷ θωπυμαπῶν γενήσῃ;
 ΑΛΛ. Καὶ σὺ γὰρ αὐτὸν πολὺ μικροτέροις τύτων δελεάσασιν εἶλες.
 ΚΛ. Καὶ μὲν εἶπε πῖς ἀνὴρ ἐφάνη τῷ δήμῳ μᾶλλον ἀμυῶν,
 ἢ μᾶλλον ἐμῷ σε Φιλῶν, ἐθέλω παρὶ τὴν κεφαλῆς πειδῶ.
 ΑΛΛ. Καὶ πῶς σὺ Φιλῆϊς, ὅς τῆτον ὄρῶν οἰκῆντ' ἐν ταῖσι πιδάκταις,
 790 Καὶ γυπαρίοις, ἢ πυργιδίοις ἔτ' ὄγδοον, ὅσῃ ἐλεείρεις·
 Ἄλλὰ καθέριξας αὐτὸν βλίθεις. Ἀρχεπολέμω δὲ Φέροντος
 Τὴν εἰρήνην ἐξεσκέδασας, ταῖς φρεσὶν τ' ἀπελαύνεις
 Ἐκ τῆς πόλεως, ραθαπυρίων, αἱ τὰς σπονδάς φραγαλῆν.
 ΚΛ. Ἴνα γ' Ἐμλίων ἀρξῆ πάντων. ἔστι γὰρ ἐν τοῖς λογίοισιν,
 795 Ὡς τῆτον δεῖ ποτ' ἐν Ἀρχαδίᾳ πεντώβολον ἠλιάσασθαι,
 ἢ ἀναμείνη πάντας δ' αὐτὸν θρέψω γὰρ ἢ θραπέψω,
 Ἐξθλείσκων εἴ ἢ μικρῶς, ὅπῃθεν τὸ τελεῖσθον ἔξῃ.
 ΑΛΛ. Οὐχ ἵνα γ' ἀρξῆ, μα Δί', Ἀρχαδίας φροσύμειος, ἀλλ' ἵνα μᾶλλον
 Σὺ μὲν ἀρπάσης ἢ δωροδοκῆς ὡς τὰ τὴν πόλεων ὁ δὲ δῆμος
 800 Ὑπὸ τῷ πολέμῳ ἢ τῷ ὀμίχλῃ, ἢ πανηγείῃ, μὴ καθορᾶσθαι,
 Ἄμ' ὑπ' ἀνάγκης ἅμα, ἢ χρεῖας, ἢ μισθῷ πρὸς σὲ κεχλιῶν.
 Εἰ δὲ ποτ' εἰς ἀγρὸν ἔτ' ἀπελθὼν εἰρηναῖον ἀφαιρείψῃ,
 Καὶ χίδρα φαγῶν ἀναθάρρησῃ, ἢ τεμφύλων εἰς λόγον ἔλθῃ,

Γνά-

eo, nisi propterea tantum. Illam enim vim habet istud
 ἀλλ' ἢ in negatione; in Ranis vf. 1115. ἀλλ' ἢ τὰς
 ταῦτά γ' ἔσ' ἀλλ' ἢ τρία. In Pace vf. 475. ἂν εἰ δ'
 γ' εἴλοντο ἂν Ἀργεῖοι πάλαι ἀλλ' ἢ κατ' ἐλπίων. Etiam
 in interrogationibus idem valet; ut in Ranis vf. 437.
 καὶ τί ἢ τὸ πρῶτον ἀλλ' ἢ Διὸς Κόρινθον ἐν τοῖς στρα-
 μασι; Aliud est ἀλλ' ἢ, de quo alibi.

Ibid. Ἀπολαύ[?] Ita Edd. pristinæ; non διαλύ[?].
 vf. 782. Ἴνα μὴ τριβῆς τῶν ἐν Σαλαμῖνι. Scholiastes:
 ἵνα μὴ ἐτριβῆς, μὴ δὲ διεθρίβῃς τῶν ἐν Σαλαμῖνι καυῶ-
 σαν πυρῆς ἐν ναυμαχίᾳ. Sede in pulvinari, ne radicem
 illum atterat & corrumpat, qui in proelio navali apud
 Salaminem laboravit. Sic apud Aeschylum in Agamem-
 none Clytaemnestra, Agamemnonem ex Troja reducem
 excipiens, dicit vf. 914. — ἴδ' ἢ ἐμοὶ φίλον κἀγα-
 θῆσθαι ἀπὸ τῆς τῆς μὴ χαμάθ' ἰθὺς τὸν σὸν ΠΟΔ', ἀναξ,
 ἵαίς ΠΟΡΘΗΤΟΡΑ. Διὸς τί μίλλεθ' αἰεὶ ἐπὶ σκαλίῳ τέ-
 λῃ, Πῖθον κελύθε σπονδύμα τετάρτασι; Sed jam, ebu-
 tum mihi corpus, egredere ex curru isto, non huius rei
 PEDEM tuum, o Rex, ILLI VASTATOREM. Famulus

quid eundemini, quibus injundum est negotium, sternere
 solum & viam paratibus?
 vf. 783. Ἀρμοδίου] Iste fautor Popularis Statūs fuit,
 magnamque laudem & decus est consecutus cum So-
 cio suo Aristogitone, quod Hipparchum Hippiae Ty-
 ranni fratrem occidisset.
 vf. 785. Ὡς ἀπὸ μικρῶν [Vide ad Plutum vf. 577.
 vf. 788. Περιπέσθαι] Vide ad Nubes vf. 644.
 vf. 789. & 790. Τῆτον ὄρῶν οἰκῆντ' ἐν ταῖσι πιδάκταις
 καὶ γυπαρίοις καὶ πυργιδίοις] Initio belli Peloponnesi-
 aci Athenienses, qui plerique ruri habitare solebant,
 omnes in urbem commigrabant; hinc ita erat opple-
 ta hominibus urbs, ut domicilia non caperent omnes.
 Thucydides Lib. II. εἰ δὲ Ἀθηναῖοι ἀκούσαστες, ἀνετί-
 θεντο τε, καὶ ἰσοκυβέτοιο ἐν τῷ ἀγρῷ παίδας καὶ γυναί-
 κας, καὶ τῶν ἄλλων παρασκευῆν, ἢ κατ' οἶκον ἔχοντο.
 deinde MON: χαλεπῶς δὲ αὐτοῖς, διὰ τὸ αὐτὴν εἰσθῆναι
 τὸς πολλὰς ἐν τοῖς ἀγροῖς διατᾶσθαι, ἢ ἀνακουίδῃ ἐγί-
 γνετο. paulo post: ἰπειθὲ δὲ ἀφικοντο ἐς τὸ ἄστυ, οὐκ
 γοῖς μὲν τιτῆν ὑπὲρχον οἰκίστας, καὶ παρὰ φίλων τινὰς, ἢ
 οἰκιστῶν

Etenim te, qui cum Persis digladiatus es pro patria in Marathone,
 Et victo hoste fecisti, ut possimus nostras res gestas magnifice crepare,
 780 Non respicit tam duriter sedentem super his lapidibus,
 Sicut ego, qui hoc pulvinar confui & tibi fero: sed surge,
 Deinde fede molliter, ne atteras Salaminiam victoriam.
 POP. Mi homo, quis tu es? num aliquis e profapia Harmodii?
 Nam revera hoc facinus praeclarum est, & valde populare.
 785 CL. Quam parvis a blandimentis ei benevolus factus es!
 BOT. Nam tu quoque rebus multo levioribus eum inescasti.
 CL. Imo si quisquam visus est unquam, qui magis pugnet pro populo,
 Aut qui te magis amet, quam ego, capitis certamen inire volo.
 BOT. Et quomodo tu amas, qui, cum istum videas habitare in doliis
 790 Et caveis & turruculis, octavo jam anno, eum non miseraris,
 Sed ante inclusum fumo enecas: & Archeptolemo offerente
 Pacem, eam dissipasti: legatosque abigis
 Ex urbe, explodens eos, pede nates eorum verberans, cum ad foedera invitant.
 CL. Nempe ut Graecis omnibus imperet; extat enim in vaticiniis
 795 Fore, ut iste in Arcadia quinos obolos colligat pro jure dicundo,
 Si expectaverit: utique alam ego hunc & curabo,
 Idque inventum dabo qua jure quave injuria, ut triobolum habeat.
 BOT. Non ideo profecto, ut hic imperet Arcadiae, tu fatagis, sed ut magis
 Rapias & plura dona captes ab urbibus. Populus enim
 800 Propter belli caliginem tuas fraudes non videt.
 Sed necessitate & inopia, quodque stipendia perfolvenda sunt, te spectat ore
 hiante;
 Quod si aliquando iste in agrum rediens vixerit in pace,
 Et esu granorum recentis frumenti se recrearit & olivas convenerit,
 Cogno-

εικίαν καταστροφή, ἢ δὲ πολλὰ τὰ τε ἔργα τῆς πόλεως
 ἔπεισαν, καὶ τὰ ἑρὰ καὶ τὰ ἠρώα. ΜΟΧ: κατασκευά-
 σαντο δὲ καὶ ἐν τοῖς ΠΥΡΡΟΙΣ ἢ τειχῶν πολλοὶ, καὶ
 αἱ: ἑκάστῃ πρὸς ἑδύματο' ἢ γὰρ ἐχρήσαντο ζυμελθόνας αὐτῶν
 ἢ σῆμα.

vl. 791. [Ἀρχεπτολίμω] Iste aut unus fuit ex Legatis
 Lacedaemoniorum ad Athenienses de Pace facienda:
 aut ponitur istud nomen tanquam hominis nomen Pro-
 prium, sed alluditur ad etymologiam vocis, quae
 significat incertum belli. Scholiastes: εἰκός ἐν Ἀρχεπτο-
 λίμω μνημονεύσθαι, ἵνα μᾶλλον ἔσχερον ἐπιδείξῃ τὴν πολέμω
 ἢ Κλίωνα, καὶ Ἀρχεπτολίμω εἰρήνην δίδουσι. Perosimile est
 eum Archeptolemi (auditoris belli) sic mentionem fecisse, ut
 ostendat Cleonem potius esse audorem belli; etiam Archepto-
 lemo, id est, vero audore belli pacem offerente. Fuerunt au-
 tem Lacedaemonii, qui bellum Peloponnesiacum in-
 choarunt: atque iidem hoc tempore legatos miserunt
 ad Athenienses de Pace, qui re infecta reverti sunt.
 Vide ad Pacem vl. 664.

vl. 794. [Ἐστὶ γὰρ ἐν τοῖς λογιῶσι] Cleo assidue ja-

stabat Oracula de futura Atheniensium potentia; su-
 pra, vl. 61. de illo: ἄλλ' ἢ χρησμάτι. infra, vl. 815.

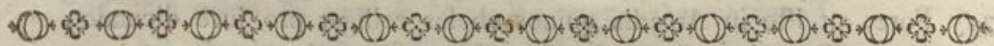
vl. 795. [Πεντάβολον ἠλιδαῶνα] Judicia exercendo
 quinos obolos, non tres tantum, ut nunc Athenis,
 meritum dicit Populum Atheniensem in Arcadia,
 victis nempe Arcadibus. Infra vl. 1085. Allantopolz
 comminiscitur oraculum, etiam de futura juris dictio-
 ne Atheniensium in Media: ἡ' ἔτι γ' ἐν Ἐκβάταισι
 δικάσει, λέγειν ἰστίαισα.

vl. 797. [Ἐδὲ καὶ μισρῶς] Alludit ad illud Proverbia-
 le: καὶ δικαίως κἀδικῶς. Scholiastes: ἢ ἀπορρογῆζομα-
 νῶς ἔτε εἰ ἀπὸ δικαίω, ἔτε εἰ ἀπὸ ἀδικῶ ἀπορροσθεταῖ
 τὰ ἀπράγματα. Non anxie laborant, nec si ex justo,
 nec si ex injusto res conficiatur. Supra, vl. 256. Cleo
 dicebat: ἔε ἐγὼ βέβαια κισραγῶς, καὶ δικαία κἀδικῶ
 ubi vide Notam.

vl. 802. [Ἐἰς ἀγρῶν] Dixi ad vl. 789. Athenienses
 ex agris in urbem convenisse.

vl. 803. [Χίθρα] Frumenti recentis grana, quae
 meris erat torrere, iisque uti. Fuisse hoc genus de-
 G g g

- Γνώσε) οίαν αγαθών αὐτὸν τῆ μιθοφορᾷ παρεκόπιε·
- 805 Εἶθ' ἤξῃ σοι δειμὸς ἄγροικῶν, κατὰ σε τ' ἦνον ἰχνεύων.
 Ἄ σὺ γινώσκων τόδ' ἐξαπατᾶς, καὶ ὄνειροπολεῖς περὶ σεαυτῆ.
 ΚΛ. Οὐκ ἐν δεινὸν ταυτί σε λέγειν δῆτ' ἔστ' ἐμὲ, καὶ ἀφβάλλειν
 Πρὸς Ἀθηναίους καὶ τὸ δῆμον, πεποιηκότα πλείονα ληστῶν,
 Νῆ τ' Ἰημετῶν, Θεμιστοκλέους πολλὰ περὶ τὸ πόλιν ἦδη.
- 810 ΑΛΛ. Ὡ πόλις Ἄργεος, κλύεθ' οἶα λέγῃ; σὶ Θεμιστοκλεῖ ἀνπφειρίζεις;
 Ὅς ἐποίησε τὸ πόλιν ἡμῶν μετ' αὐτῷ, θύρων ὅπιχελῆ.
 Καὶ περὶ τῆ τοῖς ἀειρώσῃ τὴ Πειραιᾶ περὶ σῆμαξεν,
 Ἀφελῶν τ' ἔδεν τὴ δεχάων ἰχθύς κωνὸς παρέθηκε.
 Σὺ δ' Ἀθηναίους ἐζήτησας μικροπολίτας ἀποφύουσα,
- 815 Διατειρίζων, καὶ λησιμαθῶν, ὃ Θεμιστοκλεῖ ἀνπφειρίζων.
 Κακῶν μὲ φθίγγ' οἶα γῆν· σὶ δ' Ἀχιλλείων ἀπομάτη.
 ΚΛ. Οὐκ ἐν ταυτί δεινὸν ἀκῆεν, ὦ δῆμ', ἐστὶν μὲ πᾶσι τῆ.
 Ὅπῃ σε φιλω; ΔΗΜ. Παῦν ἔποσι, καὶ μὴ σκέεβωλλε πονηροί.
 Πολλὰ δὲ πολὺ με λῆνοι καὶ ἴν ἐλελήθεις ἐγκρυφιάζων.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ΙΒ'.

- 820 ΑΛΛ. **Μ**αρῶτατες, ὦ δημακίδιον, καὶ πλείστα πανῶν γὰρ δεδρακῶς,
 Ὅπόταν χασμαῖ, καὶ τῆς κωνῆς
 Τῶν θύων ἐκκαυλίζων,
 Καταβροχθίζῃ, καὶ μφοῖν χροῖν
 Μυσιλάται τ' δημοσίων.
- 825 ΚΛ. Οὐ χαίρησις, ἀλλὰ σε κλέπτον-
 δ' αἰρήσω γὰρ τρεῖς μυριάδας.

ΑΛΛ.

2) ricarum in pretio, praeferrim apud rusticos, apparet ex hoc loco. Casaubonus. Etiam in Pace v. 594. τοῖς ἀγροικοῖσι γὰρ ἴσθα χίδρα καὶ σαυτοῖα.
 2) v. 810. Ὡ πόλις Ἄργεος κλύεθ' οἶα λέγῃ] Hemistichium hoc legitur etiam in Pluto v. 310. Kusterus. ubi vide Notam.

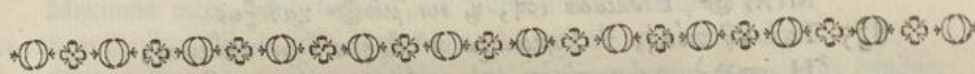
v. 312. Ἄριστος] Ἄριστον prandium, ἄριστον prandere; alludit autem ad ἄριστον ὀπίσιον, ut significet, tunc civitatem in optimo statu fuisse.

Ibid. Περίμαξεν] Allegorice, quasi de opere piscatorio. Sensus: Ad beneficia cetera, extructionem Piraei addidit.

v. 814. Ἀθηνῶν — μικροπολίτας ἀποφύουσα] Lyfias Orat. Fun. μὲγαλον ἀντὶ μιζᾶς ἀπίδειξαν τὴν πόλιν, ἐμνοῦσαν δὲ ἀντὶ σασιζήσεως ἀπίστησαν. Magnam ex parte, & concordem ex seditione reddiderunt urbem. Vide supra v. 771. & ad Ranas v. 1043.

v. 816. Ἀχιλλείων ἀπομάτη] Attice, pro ἀπομάτη. Schollastes: Σὺ δὲ τ' ἐν Πρυτανείῳ σιτήσιος μισθῆς. ἐκακῶς γὰρ Ἀχιλλεῖοι τρεῖς κριβῆ, ὡς εἰρηνέε δὲ αὐτῶν. Tu vero cibum unae capis in Prytaneo. Vocabatur enim bordeum quoddam Achilleum, quasi excellens. Nimirum in Prytaneo coenantiibus, ex illo genere bordei paratus videtur appositus esse cibus. Athenaeus commemorat μάζαν Ἀχιλλείων, Lib. III. p. 114. & addit: καὶ ἴσως αὐτῆ ἔστιν ἡ ἐξ Ἀχιλλείων κριβῶν γινουμένη. Videtur autem Comicus verbo ἀποματίζουσα ad μάζαν alludere: quasi Cleo illo bordeo sibi pinxat mazam. Et opponitur verbum ἀποματίζῃ, quo utitur ad Cleonem, verbo περιμάξεν, quod de Themistocle loquens usurpabat: manetque eadem metaphora; ut dicat Themistoclem pinxendo addidisse aliquid urbi; Cleonem autem de Publico sibi ipsi pinxere. Aut hoc verbum

- Cognoscet cujusmodi bona ei praecideris propter stipendia.
 805 Deinde tibi redibit exacerbatus & ferus, calculum contra te quaerens.
 Quae cum tu scias, hunc decipis & somnia tua jactas.
 CL. Annon vero grave & intolerabile est te haec in me dicere & me calumniari
 Apud Athenienses & Populum, qui praeclarius meritis sum
 Multo jam de Rep. quam Themistocles, ita me Ceres amet.
 810 BOT. ô Cives Argivi, auditisne quid dicat? tune Themistocli te equiparas?
 Qui reddidit urbem nostram plenam, cum eam invenisset semiplenam.
 Praeterea ei prandenti Piraeum insuper pinsuit,
 Et nihil de pristinis tollens novos pisces apposuit.
 At tu studuisti urbem Atheniensium parvam facere
 815 Interseptam, oracula canens, & teipsum Themistocli equiparans.
 Et ille quidem abijt in exilium: tu vero hordeaceis Achilleis vesceris.
 CL. Annon acerbum est, ô Popule, haec me ab isto audire,
 Quia te amo? POP. Heus tu, quiesce, neve conviciis eum pete.
 Nam sat longo tempore me clam defraudasti.

SYSTEMA VERSUUM XII.

- 320 BOT. Impurissimus est, ô Popelle, & multa nequiter egit
 Te oscitante, caulesque
 Repetundarum succidens
 Deglutit, & ambabus manibus *inferciens*
 Haurit Reip. bona.
 325 CL. Faxo ego, ut non gaudeas; nam te furat-
 tum esse tres myriadas convincam.

BOT.

verbum significat *abstergere manus*; ut Cleo dicitur propter luxum pane uti, ex ejusmodi hordeo facto, ad abstergendas manus, pro *μαρμαλα* quae ad hos usus alias fiebat ex vilissima farina, aut potius ex furfuribus. Helychius *Spongias Achilleas* quasdam dicit ab aliquibus aut, quibus abstergeantur oculi.
 vl. 818. Σιέρβωλλε] Eustathius: σικεβώλλε, ἢ κίραρ κάλλε, ἀποβλή τῷ α' ἢ ἰς περιβότας: nempe ut in *σικεβώλλε*, quod est ab ἢ κίραρ. aut forte σ assumitur, ut in *σικεβώ*. Secundam has etymologias *σικεβώλλε* erit κερτοβώ.
 vl. 819. Πάλλε] Hoc loco *Nimium*, ut in Nubibus vl. 915. *Ἐρασε δὲ πάλλε*: *Nimium es audax*.
 Ibid. Ἐγκυριάζει] Formavit hoc verbum a voce *ἐγκυρία*, quae ab *ἐγκύρεια*, *occulio*, descendit, & pa-

nem significat *subcineritium*, ut est in Glossis, qui sub cineribus torrebatur; hic *occulis fraudibus uti*, est *ἐγκυριάζειν*. Mansit autem in metaphora ab arte pictoria; nam primo dixit, *προσίμαζεν*, deinde *ἀπομάτη*, & nunc *ἐγκυριάζειν*.
 vl. 821. Ὅτιται χαρμῶ] Secundae personae. Infra vl. 1028. Ὅταν οὐ πῦ ἄλλοτε χάρμη.
 „ Ibid. Καυλιε] Loquendi genus petum e re ostoria. In multis oleribus, caulium maxime probamus. Ideo Poeta obicit Cleoni, quod populo Atheniensi caules repetundarum succiderit, id est, reos repetundarum pretio dimiserit, facta Publico injuria; cum Populus Atheniensis talibus judiciis minus oblectetur, quam ganeo aliquis aut lurco caulibus. *Ex Notis Casaub.*
 G g 2

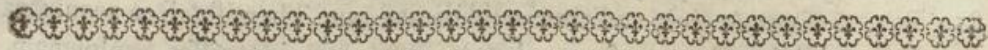
ΑΛΛ. Τί θαλασσοκοπεῖς ἔ πλατυγίσεις,

Μιανράτατος ὦν αἰεὶ τὸ δῆμον

Τῶν Ἀθλιαίων; ἔ σ' ἐπιδείξω,

830 Νῆ τιῶ Δῆμπε', ἢ μὴ ζῶλω,

Δωροδοκίσαντι' ἐκ Μιτυλήνης πλεῖν ἢ μᾶς τετραράκοντα.

ACTUS SECUNDI

Τετράμετροι Ἰαμβικοί Καταληκτικοί.

Ταῦτά παρῶσα.

ΧΟΡ. ⁵ Ω Πᾶσιν ἀνθρώποις Φανείς μέγιστον ὀφέλημα,

Ζηλώ σε τὸ βύγλωπίας· εἰ γὰρ ὠδ' ἐποίησες,

Μέγιστον Ἐλλιαίων ἔσθ', ἔ νῦν μόνον καθέξεις

835 Τῶν τῆ πόλι, τὸ ξυμμαχῶν τ' ἀρξῆς ἔχων τέλειαν,

Ἦ, πολλὰ χεῖματ' ἐργάσθ', σείων τε ἔ παρατίων·

Καὶ μὴ μεθῆς τὸ ἄνδρ', ἐπειδὴ σοι λαβὴν δέδωκαν.

Καπεργάσθ' γὰρ βραδύς, πλθυραὲς ἔχων τοιαύτας.

ΚΛ. Οὐκ, ὦ γαθοὶ, ταῦτ' ἐπί περ ταύτη, μὰ τὸ Ποσειδά.

840 Ἐμοὶ γὰρ ἔστ' εἰργασμῶν τοῖσιν ἔργον, ὡς τε

Ἀπαξάπαντας τῆς ἐμῆς ἐχθρῆς ἐπιτομίζειν,

Ἔως ἂν ἢ τὸ ἀσπίδων τὸ ἐκ Πύλων πλοιῶν.

ΑΛΛ. Ἐπίχες ἐν ταῖς ἀσπίσιν λαβὴν γὰρ οἰδέδωκας.

Οὐ γὰρ σ' ἔχρην, εἴπαρ Φιλίης τὸ δῆμον, ἐκ παροῖας

845 Ταύτας εἰν αὐτοῖσι τοῖς πόρπαξιν ἀνατεθῆναι,

Ἄλλ' ἐπὶ τῆτ', ὦ δῆμε, μηχανῆμ', ἢν, ἢν σὺ βέβη

Τὸν ἄνδρα κολάσασθαι τῆτοι, σοὶ τῆτο μὴ κλέμ].

Ἵραὲς γὰρ αὐτὰ σίφον οἶόν ὅτι βυρσοπαλῶν

Νεαυτῶν· τῆτης δὲ παροῖας μελιτοπάλαμ,

850 Καὶ τυροπάλαμ· τῆτο δ' εἰς εἰ ὅτι συγκεκυφός.

Ἵρα εἰ σὺ βειμήσαιο, ἔ βλέψαις ὀφρακίνα,

Νύκτωρ

vf. 827. Τί θαλασσοκοπεῖς] Athenienses obtinebant illo tempore imperium maris.

„ Ibid. Πλατυγίσεις] Proprie πλατυγίσην est, extremo remo, quae pars illius lata est, ferire mare & strepitum edere. Casaub. ex Scholiaste.

vf. 832. Ὡ πᾶσιν ἀνθρώποις φανείς μέγιστον ὀφέλημα] Aeschylus in Prometheus vf. 614. Ὡ κοινὸν ὀφέλημα θη-

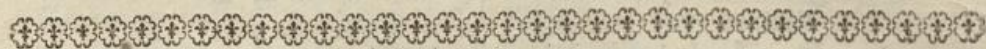
τοῖσι φανείς.

vf. 833. Ἐποίησες] In Avibus vf. 344. ἔπαρ', ἐπίσημο πολέμῳ ὀφθαλμῷ.

vf. 835. Τρίαιναν] Joco tribuit Partori Tridentem Neptuni; quia Atheniensium tunc erat imperium maris. ex Scholiis.

vf. 837. Λαβὴν δέδωκας] In Nubibus vf. 551. ὡς ἀπαξ παρι-

- Bot. Quid jactas maris imperium, quid crepas,
 Qui pessimus es erga Populum
 Atheniensem? nam te ostendam,
 830 Ita me Ceres amet, aut ne vivam,
 Ex Mitylene plus quam quadraginta minas dono accepisse.

SCENA QUARTA.

Oclonarii Jambici Catalectici.

Eaedem Personae.

- CHOR. **C** Qui omnibus hominibus maximo emolumento exortus es,
 Admiror tuam eloquentiam, & te beatum judico; si enim ita perrexeris,
 Maximus inter Graecos eris, & nunc solus tenebis
 835 Remp. & fociis nostris imperabis tridentem *in manu* habens,
 Quo multum pecuniae conficies, calumniis terrens & turbans *homines*:
 Sed ne dimittas hominem, postquam tibi ansam praebuit;
 Facile enim ipsum vinces, ejusmodi habens latera.
 CL. **o** Boni, nondum eo rediit res, ita me Neptunus amet,
 840 Extat enim meum quoddam facinus adeo praeclarum,
 Ut omnibus meis inimicis os obturare possim,
 Quamdiu aliquid fuerit reliquum de clypeis, quos ex Pylo allatos dedicavi.
 Bot. Subsiste in mentione clypeorum; nam mihi ansam dedisti.
 Non enim debueras, si Populum amas, data opera
 845 Permittere, ut illi *clypei* una cum ansis dedicarentur.
 Sed est haec, **o** Popule, molitio quaedam, ut, si tu velis
 Hunc hominem castigare, tibi non liceat.
 Vides enim ut sit constipata ista caterva coria vendentium,
 Juvenum; circa istos habitant venditores mellis,
 850 Et caseorum; qui omnes in unum conspirant.
 Itaque, si tu frendeas iratus, & cogites de hoc homine in exilium pellendo,

Noctu

παρίστανεν λαβὴν ἑπὶ τῆς ἐξουσίας. Hic paulo post: λαβὴν
 γὰρ εἰδιδυκακῆς. In Lystr. v. 675. εἰ γὰρ εἰδὼς τίς
 ἡμῶν παῖδες καὶ σμικρὰν λαβὴν.

v. 851. Ὀστρακίδα] Scholiastes: ἴσθι μὲν ὄνομα παι-
 δῶν. Σὶ δὲ εἰσὶν. [si] δεικνύσιν αὐτὸν ἰσοστρακισθῆ-
 ναί. Est quidem ἰσοστρακίδα nomen ludi; hoc tamen vult
 dicere: Si volueris ipsum per ostracismum ejicere. Jul. Pol-

lux IX. ἐπὶ δὲ καὶ ἄλλων παιδῶν ὀνόματα, ταῦτ' ἐχ-
 σάν ὄνομα τῆ καταλήξει τ' ὀνομάτων. βασιλῖδα, ἰστρα-
 κίδα, δεικνύσιν, μινδα, χυτοῖδα &c. Dicam &
 aliorum ludorum nomina, eandem habentia formam respe-
 cti terminationis: βασιλῖδα, ἰστρακίδα &c. Est autem
 βλάπτειν ἰστρακίδα hoc loco, vultu minori ostracismum.
 & dicitur ut βλάπτειν Παλλῆαδ' in Achaen. v. 233.